

Vzpomínka na pana profesora MUDr. Jana Kučeru, DrSc., u příležitosti jeho nedožitých 100. narozenin

Začátkem letošního listopadu si připomeneme již stoleté výročí narození olomouckého rodáka a zakladatele Urologické kliniky FN v Olomouci, prof. MUDr. Jana Kučery, DrSc., který patří mezi významné osobnosti, jež se zásadní měrou zasloužily o vznik československé urologie. Středoškolské vzdělání ukončil maturitou na Slovanském gymnáziu v Olomouci a jako svou budoucí profesí si zvolil medicínu. Jeho studia násilně přerušila uprostřed II. rigoróza nacistická okupace uzavřením vysokých škol v roce 1939.

Pracoval potom od roku 1940 jako dentista nemocenské pojišťovny v Olomouci až do sklonku války. Poválečné studium dokončil promocií na LFUM v Brně v dubnu 1946. Již 1. 6. 1946 nastoupil na nově ustavenou 1. chirurgickou kliniku UP v Olomouci, vedenou prof. Rapantem na funkci sekundárního lékaře. Koncem roku 1948 byl jmenován odborným asistentem chirurgické kliniky a svůj odborný zájem všeobecného chirurga soustředil na urologii, která se stala doménou jeho profesního zaměření. V roce 1955 habilituje a je tak prvním docentem

erudovaným na olomoucké chirurgické klinice. Dále se pak zaměřuje především na rozvoj urologie. V roce 1957 byl na krátkodobé stáži v Paříži. V dalším časovém úseku 5 let sbírá materiál k doktorské disertaci, kterou obhajuje v roce 1960. Je věnována chirurgickému léčení primární hydronefrózy a jeho diplom doktora lékařských věd je druhým uděleným na LFUM v Brně. V roce 1963 je jmenován profesorem urologie a 1. 2. 1964 se stává přednostou nově zřízené urologické kliniky a katedry urologie, které úspěšně rozvíjí a řídí až do června 1985, kdy svůj úvazek v Olomouci končí a bezprostředně přechází na funkci zastupujícího přednosty Urologické kliniky UJEP v Brně, kterou vykonává až do roku 1987, kdy odchází do důchodu. Pokračuje však dále ve své dlouholeté funkci hlavního odborníka pro urologii MZd ČSR a krajského metodologa SM kraje a až do roku 1991 pracuje na snížený úvazek jako profesor na katedře urologie LFUP.

Během celé odborné kariéry se stala prof. Kučerovi centrem zájmu rekonstrukční chirurgie močových cest. Jako první v Československu provedl a publikoval náhradu močového měchýře esovitou kličkou střevní a ve střední Evropě zavedl resekční pyeloplastiku, jejíž principy dále rozvíjel a originálně modifikoval pro zvláštní tvary hydronefrózy způsobené dlouhou stenózou subrenálního močovodu. Mezi prioritní výsledky jeho výzkumu patří i odhalení významných změn sliznice střevní kličky vyvolané jejím zapojením do dlouhodobé močové derivace. Přednesl téměř 300 odborných přednášek doma i v zahraničí a publikoval 167 časopiseckých prací v češtině, francouzštině, ruštině, polštině a němčině. Podílel se autorsky na několika učebnicích urologie a též na učebnici traumatologie pro lékaře v postgraduálním studiu. Čtyři jeho monografie vyšly v češtině, ruštině a němčině.

Profesor Kučera řadu roků aktivně pracoval ve stavovských lékařských organizacích a to ve výboru Urologické sekce Československé chirurgické společnosti a posléze Československé a České urologické společnosti. V několika

volebních obdobích jim předsedal. Jeho odborné a vědecké činnosti se dostalo ocenění mnoha uznáními doma i v zahraničí. Stal se čestným členem Československé lékařské společnosti JEP a čestným členem Čs. urologické společnosti a dalších zahraničních urologických společností: maďarské, bulharské, polské a německé. Stal se řádným členem Mezinárodní a Evropské urologické společnosti a členem Německé akademie přírodovědců „Leopoldina“. Působil též řadu let jako člen redakční rady „Rozhledů v chirurgii“, v níž redigoval jejich urologická čísla. Nezanedbával ani další výchovu svých odborných pokračovatelů působících nejen na Moravě a ve Slezsku. Byl školitelem mnoha vědeckých aspirantů i jejich examinátorem a působil jako člen komise pro obhajobu vědeckých prací v oboru chirurgie společně pro olomouckou a brněnskou lékařskou fakultu.

Shrneme-li na závěr vzpomínky na záslužnou činnost jubilanta, můžeme ho charakterizovat jako úspěšného vědce a badatele i schopného manažera, který založil a vybudoval druhou nejstarší urologickou kliniku v Českých zemích a významně svou autoritou přispěl při budování sítě samostatných urologických pracovišť v SM kraji schopných poskytovat kvalitní odbornou péči. Zasloužil se také o rozvoj péče o pediatrické urologické pacienty a urologická klinika UP v Olomouci se stala pod jeho vedením centrem rekonstrukčních operací vrozených i získaných poruch uropoetické soustavy u dětí.

Svým spolupracovníkům byl vzorem svým vysokým pracovním elánem, vytrvalostí a neúnavností a jako učitel byl vyhledávaným a obdivovaným konsultantem při řešení složitých diagnostických a léčebných problémů, které pomáhal řešit díky systematičnosti a logice svých vědeckých úvah.

doc. MUDr. Jan Báňa, doc. MUDr. Richard Reif, prof. MUDr. Vladimír Študent, Ph.D.